

LOOMAKASVATUS 3/03

Kvartalibülletään

ÜLEVAADE

LOOMAKASVATUS

9 kuud, 2002–2003

2003. aasta 9 kuuga vähenes loomade ja lindude müük tapaks 9% ning piimatoodang 3% 2002. aasta sama perioodiga võrreldes. Munatoodang vähenes 13%.

2003. aasta 9 kuuga tapeti ja müüdi tapaks 71 500 tonni (eluskaalus) loomi ja linde (2002. aasta 9 kuuga 78 700 tonni), toodeti 460 200 tonni piima (2002. aasta 9 kuuga 476 500 tonni) ja 169,7 miljonit muna (2002. aasta 9 kuuga 195,1 miljonit).

Lehma kohta lüpsiti keskmiselt 3945 kilogrammi piima, s.o 18 kilogrammi rohkem kui 2002. aasta 9 kuuga.

30. septembril 2003 oli riigis 259 500 veist (sealhulgas 116 400 piimalehma), 343 100 siga, 45 800 lammast ja kitse.

LOOMADE JA PIIMA KOKKUOST,

9 kuud, 2002–2003

2003. aasta 9 kuuga saadi lihatöötlemisettevõtete kokkuostetud veistest 6481 tonni liha (2002. aasta 9 kuuga 6195 tonni) ja sigadest 18 115 tonni liha (2002. aasta 9 kuuga 15 805 tonni).

Veiseliha keskmine kokkuostuhind oli 2003. aasta III kvartalis 17 747 krooni tonn (2002. aasta III kvartalis 22 414 krooni tonn), sealiha keskmine kokkuostuhind 19 550 krooni tonn (2002. aasta III kvartalis 22 854 krooni tonn).

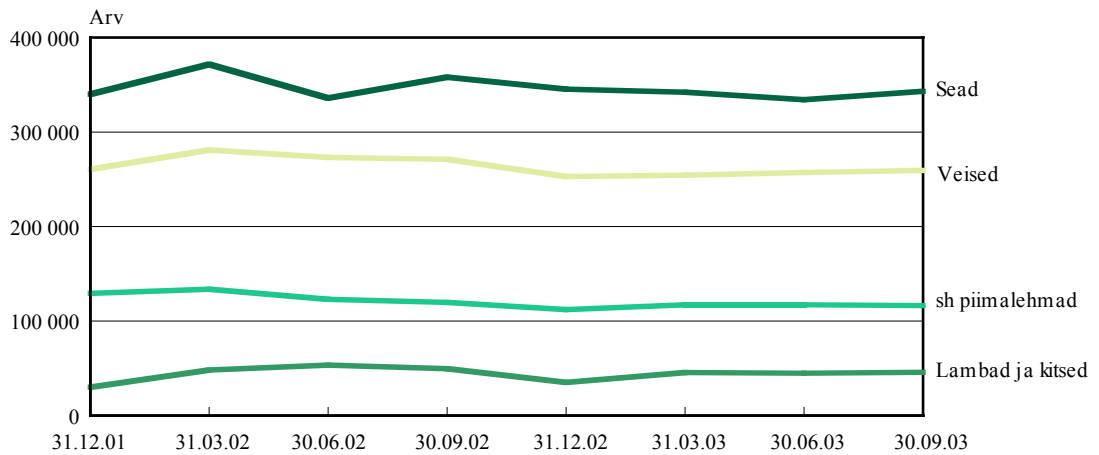
Piimatöötlemisettevõtted ostsid 2003. aasta 9 kuuga 377 749 tonni piima (2002. aasta 9 kuuga 382 327 tonni). 92% kokkuostetud piimast oli eliit- või kõrgema sordi (sellest 36% eliitsordi) ning 7% esimese sordi piim. Piima keskmine rasvasisaldus oli 4,1%, valgusisaldus 3,3%.

Piima keskmine kokkuostuhind 2003. aasta III kvartalis oli 2790 krooni tonn (2002. aasta III kvartalis 2684 krooni tonn)

SISUKORD

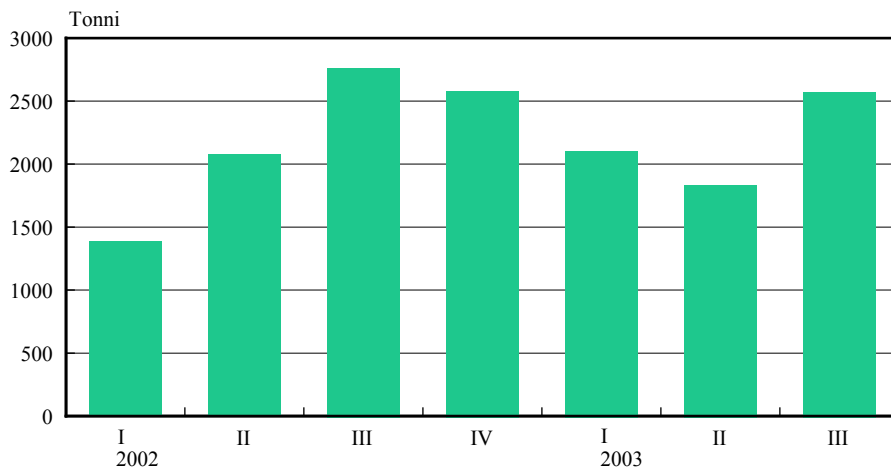
Ülevaade	1
Loomakasvatus, 9 kuud, 2002–2003	1
Loomade ja piima kokkuost, 9 kuud, 2002–2003	1
Diagrammid	3
1. Loomad kvartali lõpul, 31. detsember 2001 – 30. september 2003	3
2. Kokkuostetud veistest saadud liha, I kvartal 2002 – III kvartal 2003	3
3. Kokkuostetud sigadest saadud liha, I kvartal 2002 – III kvartal 2003	3
4. Piima kokkuost, I kvartal 2002 – III kvartal 2003	4
Tabelid	4
1. Tapaloomade ja -lindude eluskaal, 9 kuud, 2002–2003	4
2. Piimatoodang, 9 kuud, 2002–2003	5
3. Munatoodang, 9 kuud, 2002–2003	5
4. Sünninud vasikaid ja põrsaid, 9 kuud, 2002–2003	6
5. Loomad ja linnud, 30. september, 2002–2003	6
6. Veiste kokkuost, 2002 – 9 kuud 2003	7
7. Sigade kokkuost, 2002 – 9 kuud 2003	7
8. Piima kokkuost, 2002 – 9 kuud 2003	8
Metoodika	9
Loomakasvatus	9
Loomade ja piima kokkuost	10
Andmete avaldamine	10

Diagramm 1. Loomad kvartali lõpul, 31. detsember 2001 – 30. september 2003

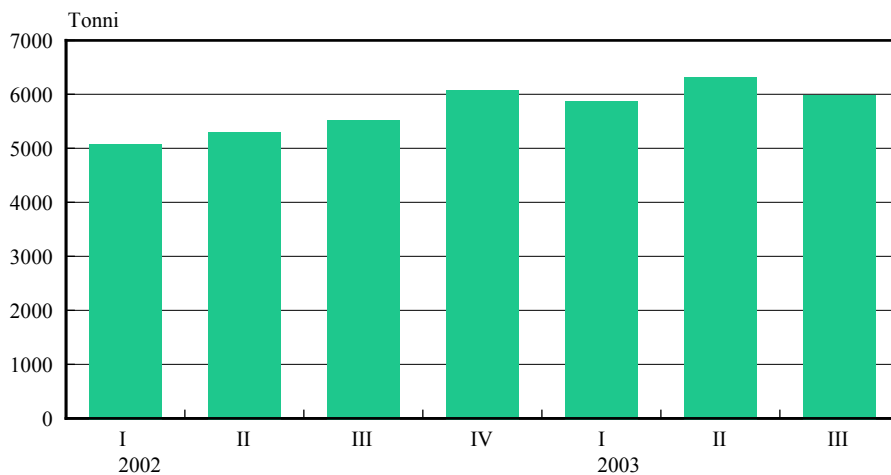
30. septembril 2003 oli 2002. aasta sama ajaga võrreldes veiseid 4%, piimalehmi 3%, sigu 4% ning lambaid ja kitsi 8% vähem.

Diagramm 2. Kokkuostetud veistest saadud liha, I kvartal 2002 – III kvartal 2003

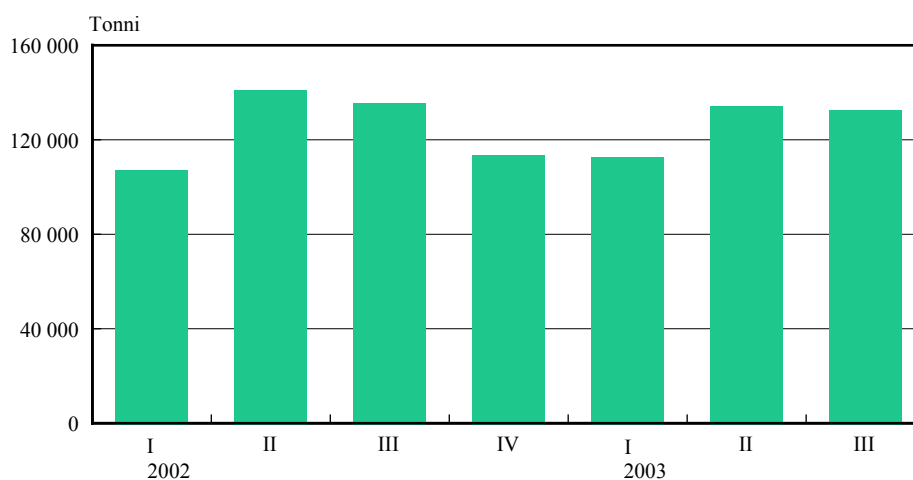
2003. aasta III kvartalis saadi lihatöötlemisettevõtete kokkuostetud veistest 7% vähem liha kui 2002. aasta III kvartalis.

Diagramm 3. Kokkuostetud sigadest saadud liha, I kvartal 2002 – III kvartal 2003

2003. aasta III kvartalis saadi lihatöötlemisettevõtete kokkuostetud sigadest 9% rohkem liha kui 2002. aasta III kvartalis.

Diagramm 4. Piima kokkuost, I kvartal 2002 – III kvartal 2003

2003. aasta III kvartalis ostsid piimatöötlemisettevõtted 2% vähem piima kui 2002. aasta III kvartalis.

Tabel 1. Tapaloomade ja -lindude eluskaal, 9 kuud, 2002–2003 (tonni)

Aasta, maakond	III kvartal					Aasta algusest				
	kokku	veised	sead	lambad ja kitsed	linnud	kokku	veised	sead	lambad ja kitsed	linnud
2002	32 710	10488	18 066	166	3 990	78 649	24 596	42 778	365	10 910
2003	25 056	7 870	12 251	115	4 820	71 446	20 012	37 181	279	13 974
Harju	6 248	435	1 051	10	4 752	17 557	1 415	2 711	13	13 418
Hiiu	562	49	506	7	0	1 712	184	1 517	11	0
Ida-Viru	421	226	193	0	2	1 099	494	598	1	6
Jõgeva	1 769	908	855	6	0	5 127	2 495	2 617	15	0
Järva	2 322	1 361	956	5	0	5 910	3 139	2 762	9	0
Lääne	548	183	347	18	0	1 863	725	1 111	27	0
Lääne-Viru	2 617	802	1 810	3	2	7 547	1 966	5 546	4	31
Põlva	953	472	431	8	42	2 682	1 260	1 310	28	84
Pärnu	691	593	94	4	0	2 112	1 660	426	24	2
Rapla	1 468	716	747	5	0	4 264	1 520	2 736	8	0
Saare	1 320	509	788	19	4	3 391	1 092	2 240	53	6
Tartu	1 582	437	1 138	6	1	4 238	1 076	3 133	19	10
Valga	475	285	178	4	8	1 158	582	518	15	43
Viljandi	3 671	689	2 971	3	8	11 437	1 776	9 267	21	373
Võru	409	205	186	17	1	1 349	628	689	31	1
%, 2002 = 100	77	75	68	69	121	91	81	87	76	128

Tabel 2. Piimatoodang, 9 kuud, 2002–2003

Aasta, maakond	Piimatoodang, tonni		Keskmise piimatoodang lehma kohta, kg	
	III kvartal	aasta algusest	III kvartal	aasta algusest
2002	160 827	476 487	1 393	3 927
2003	164 171	460 167	1 398	3 945
Harju	10 830	29 093	1 333	3 428
Hiiu	1 459	3 354	1 387	3 291
Ida-Viru	2 849	9 216	1 069	3 236
Jõgeva	16 736	48 327	1 520	4 273
Järva	28 348	81 793	1 618	4 690
Lääne	4 351	11 719	1 122	3 120
Lääne-Viru	17 413	50 610	1 408	4 162
Põlva	10 532	31 315	1 452	4 402
Pärnu	17 718	49 638	1 348	3 850
Rapla	12 041	31 749	1 482	4 040
Saare	7 397	20 781	1 074	3 158
Tartu	10 263	29 623	1 504	4 341
Valga	7 199	16 759	1 370	3 358
Viljandi	11 595	31 444	1 236	3 344
Võru	5 440	14 746	1 368	3 723
%, 2002 = 100	102	97	100	100

Tabel 3. Munatoodang, 9 kuud, 2002–2003

Aasta, maakond	Munatoodang, tuhat		Keskmise munatoodang kana kohta, tükki	
	III kvartal	aasta algusest	III kvartal	aasta algusest
2002	64 451	195 080	65	196
2003	53 052	169 682	67	201
Harju	23 545	77 045	72	211
Hiiu	40	148	31	153
Ida-Viru	290	772	48	137
Jõgeva	636	2 604	40	138
Järva	1 859	6 434	64	192
Lääne	53	192	53	159
Lääne-Viru	10 944	34 429	74	221
Põlva	3 750	11 838	55	173
Pärnu	146	894	32	149
Rapla	207	1 160	51	174
Saare	1 090	3 241	63	195
Tartu	1 859	6 466	62	180
Valga	5 383	14 708	72	203
Viljandi	3 139	9 120	52	184
Võru	111	631	26	115
%, 2002 = 100	82	87	103	103

Tabel 4. Sündinud vasikaid ja põrsaid, 9 kuud, 2002–2003
(tuhat)

Maakond	Vasikad		Põrsad	
	III kvartal	aasta algusest	III kvartal	aasta algusest
2002	22,3	92,2	164,5	489,3
2003	23,1	86,2	167,1	476,1
Harju	2,4	6,1	9,4	28,7
Hiiu	0,2	1,1	0,1	0,2
Ida-Viru	0,5	1,9	1,4	4,5
Jõgeva	2,6	8,7	11,2	32,8
Järva	4,0	13,3	10,8	32,1
Lääne	0,6	2,7	5,0	14,6
Lääne-Viru	2,5	8,6	22,6	57,3
Põlva	1,3	4,9	4,5	12,4
Pärnu	2,2	9,5	1,9	6,5
Rapla	1,4	6,1	14,2	41,1
Saare	0,8	4,8	11,3	31,5
Tartu	1,3	4,5	7,7	23,7
Valga	1,1	4,0	2,4	6,5
Viljandi	1,5	7,1	61,3	173,6
Võru	0,7	2,9	3,3	10,6
%, 2002 = 100	104	93	102	97

Tabel 5. Loomad ja linnud, 30. september, 2002–2003
(tuhat)

Aasta, maakond	Veised	sh piimalehmad	Sead	Lambad ja kitsed	sh kitsed	Linnud
2002,	271,2	119,7	358,1	49,6	5,1	2 139,0
2003	259,5	116,4	343,1	45,8	5,0	2 121,0
Harju	19,7	8,1	23,1	2,6	0,7	1 446,3
Hiiu	2,9	1,1	5,5	2,2	0,1	1,7
Ida-Viru	6,6	2,6	4,9	1,1	0,2	7,5
Jõgeva	26,9	11,1	24,6	2,1	0,1	16,2
Järva	35,9	17,4	25,3	2,0	0,6	39,1
Lääne	9,9	4,1	9,6	3,3	0,3	1,4
Lääne-Viru	29,3	12,3	52,2	1,5	0,2	208,3
Põlva	15,1	7,3	10,1	8,9	0,1	109,4
Pärnu	25,9	13,1	6,6	3,7	1,3	5,1
Rapla	18,2	8,0	24,6	2,1	0,1	12,7
Saare	14,2	6,9	22,7	4,2	0,1	27,5
Tartu	15,0	6,7	21,9	2,1	0,3	52,9
Valga	10,6	4,7	5,0	3,1	0,4	98,7
Viljandi	20,2	9,1	99,0	4,1	0,3	89,8
Võru	9,1	3,9	8,0	2,8	0,2	4,4
%, 2002 = 100	96	97	96	92	98	99

Tabel 6. Veiste kokkuost, 2002 – 9 kuud 2003

Ajavahemik	Veised, tuhat	Liha kaal, t	%, 2002 = 100	I kategooria rupside kaal, t	Liha maksumus, tuhat kr	Veise lihakeha keskmise kaal, kg	Keskmine lihahind, kr/t
2002							
Jaanuar–märts	6,6	1 376	100	52	33 136	208	24 081
Aprill–juuni	9,3	2 066	100	81	47 949	222	23 209
Juuli–september	12,7	2 753	100	88	61 706	217	22 414
Oktoober–detsember	11,8	2 572	100	85	55 665	218	21 643
KOKKU	40,4	8 767	100	306	198 456	217	22 637
9 kuud	28,6	6 195	100	221	142 791	217	23 049
2003							
Jaanuar	3,9	859	...	26	17 909	220	20 849
Veebruar	2,9	608	...	25	13 013	210	21 403
Märts	2,9	629	...	28	12 910	217	20 525
Jaanuar–märts	9,7	2 096	152	79	43 832	216	20 912
Aprill	3,0	617	...	33	13 051	206	21 152
Mai	2,6	557	...	28	10 859	210	19 496
Juuni	2,9	648	...	27	11 409	224	17 606
Aprill–juuni	8,5	1 822	88	88	35 319	213	19 385
Juuli	3,7	830	...	32	15 407	226	18 563
August	3,4	736	...	31	13 059	218	17 743
September	4,7	997	...	41	17 020	211	17 071
Juuli–september	11,8	2 563	93	104	45 486	218	17 747
9 kuud	30,0	6 481	105	271	124 637	216	19 231

Tabel 7. Sigade kokkuost, 2002 – 9 kuud 2003

Ajavahemik	Sead, tuhat	Liha kaal, t	%, 2002 = 100	I kategooria rupside kaal, t	Liha maksumus, tuhat kr	Sea lihakeha keskmise kaal, kg	Keskmine lihahind, kr/t
2002							
Jaanuar–märts	66,9	5 047	100	154	123 688	75	24 507
Aprill–juuni	69,5	5 269	100	172	119 132	76	22 610
Juuli–september	72,5	5 489	100	159	125 443	76	22 854
Oktoober–detsember	78,5	6 046	100	200	132 395	77	21 898
KOKKU	287,4	21 851	100	685	500 658	76	22 912
9 kuud	208,9	15 805	100	485	368 263	76	23 300
2003							
Jaanuar	27,5	2 143	...	67	45 279	78	21 129
Veebruar	22,9	1 763	...	58	37 140	77	21 066
Märts	25,1	1 944	...	54	39 624	78	20 383
Jaanuar–märts	75,5	5 850	116	179	122 043	77	20 862
Aprill	26,5	2 045	...	49	40 849	77	19 975
Mai	29,3	2 241	...	58	44 995	76	20 078
Juuni	26,5	2 014	...	51	40 431	76	20 075
Aprill–juuni	82,3	6 300	120	158	126 275	77	20 044
Juuli	27,0	2 053	...	54	40 667	76	19 809
August	24,0	1 811	...	44	35 210	75	19 442
September	27,6	2 101	...	53	40 737	76	19 389
Juuli–september	78,6	5 965	109	151	116 614	76	19 550
9 kuud	236,4	18 115	115	488	364 932	77	20 145

Tabel 8. Piima kokkuost, 2002 – 9 kuud 2003

Ajavahemik	Piima naturaal- kaal, t	%, 2002 = 100	Piima maksumus, tuhat kr	Keskmine piima- hind, kr/t	Piima kvaliteet		Kokkuostetud piimas rasva	
					eliit- ja kõrgem sort, t	I sort, t	t	%
2002								
Jaanuar	35 835	100	108 865	3 038	31 613	3 594	1 475	4,1
Veebruar	32 696	100	99 838	3 053	29 694	2 716	1 313	4,0
Märts	38 162	100	110 032	2 883	35 303	2 597	1 513	4,0
Jaanuar–märts	106 693	100	318 735	2 987	96 610	8 907	4 301	4,0
Aprill	43 010	100	123 076	2 862	38 469	3 969	1 723	4,0
Mai	47 794	100	132 947	2 782	41 787	5 061	1 903	4,0
Juuni	49 732	100	138 252	2 780	43 588	5 422	1 974	4,0
Aprill–juuni	140 536	100	394 275	2 806	123 844	14 452	5 600	4,0
Juuli	48 879	100	132 688	2 715	41 911	6 093	1 951	4,0
August	46 165	100	121 533	2 633	39 336	6 021	1 819	3,9
September	40 054	100	108 343	2 704	34 405	5 208	1 628	4,1
Juuli–september	135 098	100	362 564	2 684	115 652	17 322	5 398	4,0
Oktoober	37 729	100	103 206	2 735	33 473	3 956	1 599	4,2
November	36 754	100	101 704	2 767	33 738	2 688	1 557	4,2
Detsember	38 519	100	106 673	2 769	34 352	3 920	1 636	4,2
Oktoober–detsember	113 002	100	311 583	2 757	101 563	10 564	4 792	4,2
KOKKU	495 329	100	1 387 157	2 800	437 669	51 245	20 091	4,1
9 kuud	382 327	100	1 075 574	2 813	336 106	40 681	15 299	4,0
2003								
Jaanuar	37 234	104	103 587	2 782	33 190	3 766	1 571	4,2
Veebruar	34 470	105	94 575	2 744	30 173	3 911	1 431	4,2
Märts	40 370	106	111 139	2 753	36 720	3 482	1 665	4,1
Jaanuar–märts	112 074	105	309 301	2 760	100 083	11 159	4 667	4,2
Aprill	41 312	96	112 667	2 727	37 466	3 340	1 715	4,2
Mai	43 955	92	120 639	2 745	41 378	2 134	1 797	4,1
Juuni	48 267	97	133 934	2 775	45 181	2 592	1 967	4,1
Aprill–juuni	133 534	95	367 240	2 750	124 025	8 066	5 479	4,1
Juuli	47 483	97	131 751	2 775	44 208	2 832	1 898	4,0
August	44 942	97	123 465	2 747	42 224	2 336	1 796	4,0
September	39 716	99	113 464	2 857	37 233	2 257	1 655	4,2
Juuli–september	132 141	98	368 680	2 790	123 665	7 425	5 349	4,0
9 kuud	377 749	99	1 045 221	2 767	347 773	26 650	15 495	4,1

METOODIKA

LOOMAKASVATUS

Põllumajanduslikelt majapidamistelt koguti andmeid valikvaatlusega. Põllumajanduslike kodumajapidamiste andmed on hinnangulised.

Statistiline üksus

Statistiline üksus on põllumajanduslik majapidamine või põllumajanduslik kodumajapidamine.

Põllumajanduslik majapidamine (edaspidi *majapidamine*) — ühtse tehnilise ja majandusliku juhtimisega tootmisüksus, kus on vähemalt üks hektar põllumajandusmaad või kus toodetakse põllumajandussaadusi peamiselt müügiks (olenemata maa suuruselt).

Põllumajanduslik kodumajapidamine (edaspidi *kodumajapidamine*) — majandusüksus, kus on põllumajandus- või metsamaad vähem kui üks hektar, kuid on vähemalt 50 ruutmeetrit köögiviljamaad või kolm viljapuud või kuus marjapõõsast või kümme küülikut või kümme kodulindu või teisi põllumajandusloomi või kolm mesipuud ja kus toodetakse põllumajandussaadusi peamiselt oma tarbeks.

Üldkogum

Majapidamiste üldkogumis on põllumajanduslike majapidamiste andmekogust kõik majapidamised, kus on põllumajandusloomi.

Kodumajapidamiste üldkogumis on kõik põllumajandusloendusel loendatud kodumajapidamised, kus on põllumajandusloomi.

Põllumajanduslike majapidamiste valim

Põllumajanduslike majapidamiste valim võeti põllumajandusloenduse alusel koostatud uuendatud andmekogust.

Kuni 50 veise, sea või lambaga, kuni 500 linnuga ja kuni 10 kitsega majapidamistest tehti lihtne juhuslik valik. Kõiki 50 ja enama veise, sea või lambaga, 500 ja enama linnu ning 10 ja enama kitsega majapidamisi uuriti kõikselt.

Majapidamised	Majapidamisi üldkogumis	Majapidamisi valimis	Osatähtsus, %
Veistega majapidamised, kus on			
kuni 50 veist	19 682	940	4,8
50 ja enam veist	611	611	100,0
KOKKU	20 293	1 551	7,6
Sigadega majapidamised, kus on			
kuni 50 siga	11 894	489	4,1
50 ja enam siga	251	251	100,0
KOKKU	12 145	740	6,1
Lammaste ja kitsedega majapidamised, kus on			
kuni 50 lammast või 10 kitse	5 862	512	8,7
50 ja enam lammast või 10 ja enam kitse	157	157	100,0
KOKKU	6 019	669	11,1
Lindudega majapidamised, kus on			
kuni 500 lindu	25 754	344	1,3
500 ja enam lindu	33	33	100,0
KOKKU	25 787	377	1,5

Andmete üldistamine

Põllumajanduslike majapidamiste andmete üldistamisel laiendati kuni 50 veise, sea või lambaga, kuni 500 linnuga ja kuni 10 kitsega majapidamiste andmed ja liideti kõikselt uuritud majapidamiste andmetele. Aruande esitamata jätnud 50 ja enama veise, sea või lambaga, 500 ja enama linnu ning 10 ja enama kitsega majapidamiste andmed arvestati muudest andmeallikatest saadud andmete alusel.

Kodumajapidamiste andmed on hinnangulised, lähtutakse loomade arvust põllumajandusloenduse ajal ning majapidamiste loomade arvu muutusest põllumajandusloenduse ja aruandemomendi vahelisel perioodil.

LOOMADE JA PIIMA KOKKUOST

Loomade ja piima kokkuostu küsitlus hõlmas kõiki ettevõtteid, kelle põhitegevusala on Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK) järgi

151 — liha- ja lihatoodete tootmine, töötlemine ja säilitamine;

155 — piimatoodete tootmine.

Loomade ja piima kokkuostu koondandmed saadi liha- ja piimatöötlemisettevõtete andmete summeerimisel.

ANDMETE AVALDAMINE

Statistikaamet avaldab loomakasvatuse ning loomade ja piima kokkuostu andmeid kord kvartalis elektroonilises kvartalibülletäänis Loomakasvatus ja kuukirjas Eesti Statistika. *Estonian Statistics*.

MÄRKIDE SELETUS

0.0 näitaja väärtus väiksem kui pool kasutatud mõõtühikust
... andmeid ei ole saadud või need on avaldamiseks ebakindlad

Koostanud Statistikaameti põllumajandusstatistika sektor (Aili Maanso, tel 6259 236).
Veebilehel avaldamiseks ette valmistanud Statistikaameti kirjastussektor (Raivo Rohtla, raivo.rohtla@stat.ee, tel 6259 313).

Oktoober 2003